

Με την Αντιγόνη Σολωμωνίδου Δρουσιώτου
Email: antigoni.drousioti@phileleftheros.com

Ο δικός του παράδεισος είναι η Λάπηθος και η αναζήτηση της ρίζας του, γι' αυτό τόλμησε να προσφύγει στα δικαστήρια για να διεκδικήσει τη δική του πατρώα γη. Η υπόθεση Μελέτη Αποστολιδή εναντίον του ζεύγους Όραμς αναμένεται να ολοκληρωθεί στους προσεχείς μήνες με τη δική του δικαίωση, βάζοντας σε νέα δεδομένα όσους σφετερίστηκαν ελληνοκυπριακές περιουσίες στα κατεχόμενα

Η πλειοψηφία με στηρίζει

Πιστεύετε ότι μπορεί να είναι ένας μικρός πείρασμος για να αναγκαστεί η Τουρκία να συναινέσει πιο γρήγορα σε λύση; Ναι, για πολλούς και διάφορους λόγους αλλά και διότι όλοι όσοι αγόρασαν στα κατεχόμενα ε/κ περιουσίες τελικά ενδοχόμεως να αναγκαστούν να ζητήσουν και αυτού αποζημιώσεις από την Τουρκία. Η τουρκοκυπριακή πλευρά επιμένει ότι τον πρώτο ρόλο έχει ο χρήστης για να διασφαλιστεί η πληθυσμιακή πλειοψηφία. Τον πρώτο λόγο πρέπει να έχει ο νόμιμος ιδιοκτήτης και πιστεύω ότι με καλή διάθεση θα βρούμε τρόπο μέσα από τις διαδικασίες για να διασφαλιστούν και οι δικές τους ανησυχίες. Πώς σας αντιμετωπίζουν οι Ελληνοκύπριοι; Υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις. Κάποιοι λένε ότι πολεμά δίκαια, πτώτα λεφτά μου, κάνω τον χρόνο μου. Και άλλοι, ευτυχώς η συντριπτική πλειοψηφία, ότι κάποιος έπρεπε να το κάνει αυτό και μπράβο σου που τόλμησες. Θεωρώ ότι όλοι έχουμε ευθύνες και πιστεύω ότι ο καθένας στη θέση μου θα έκανε το ίδιο. Η σύζυγος Μάρθα και τα δυο παιδιά σας πώς ζουν την όλη διαδικασία με τους Όραμς; Με την ίδια αγωνία, είναι πάντα δίπλα μου και με στηρίζουν συνεχώς διότι είναι κάτι που αφορά όλους μας.

Σήκωσε στους ώμους του το περιουσιακό

ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ: Πιστεύω στη ρήση που λέει «ό,τι δεν σε σκοτώνει σε κάνει πιο δυνατό»

Πώς νιώθετε όταν ο Πρόεδρος Χριστόφιας διαπραγματεύεται το περιουσιακό; Αναπόφευκτα κάποια στιγμή θα γίνονται οι αυτοί. Νιώθω ότι το περιουσιακό επειδή αφορά τα ατομικά δικαιώματα και αγίζει παράλληλα πολύ κόσμο, γίνεται ιδιαίτερα σημαντικό. Πέραν του γενικότερου πολιτικού ζητήματος. Η δική σας υπόθεση συζητήθηκε στις συνομιλίες; Δεν γνωρίζω. Αυτό που ξέρω είναι ότι η κυβερνητική παρακολούθησή μου στενά την υπόθεση, κρατά όμως φυσιολογικά τις απαιτούμενες αποστάσεις δεδομένου ότι είναι ατομική υπόθεση.

Ποια ήταν η τελευταία εξέλιξη; Είχαμε την εισήγηση της Γενικής Εισαγγελέως του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που εδρεύει στο Λουξεμβούργο, κ. Τζουλιάν Κοκότ, η οποία στέκει με καθαρότητα και παρηγορία στο δίκαιο και στο νόμο. Δεν έχουμε απόφαση του Δικαστηρίου μέχρι στιγμής. Τα ερωτήματα που παραπέμφθηκαν από το Εφετείο της Αγγλίας είχαν ως κύριο άξονά τους το θέμα της εφαρμογής των αποφάσεων των δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας στις περιπτώσεις όπου δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, όπως είναι τα κατεχόμενα, όπου αναστέλλεται το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Η εισήγηση της Εισαγγελέως προς το Δικαστήριο είναι ότι τα κράτη-μέλη της ΕΕ είναι υποχρεωμένα να εφαρμόζουν τις αποφάσεις των κυπριακών δικαστηρίων που αφορούν τα κατεχόμενα. Η απόφαση αναμένεται εντός του Απριλίου; Έτσι υπολογίζουμε, μπορεί όμως να είναι αργότερα. Δεχθήκατε προτάσεις από την άλλη πλευρά για να αποσύρετε την υπόθεση; Έστειλαν μηνύματα για να βολιδοσκοπήσουν μετά την εισήγηση της Γενικής Εισαγγελέως, αλλά πήραν καθαρή απάντηση ότι δεν μας ενδιαφέρει ούτε να ακούσουμε. Νιώσατε κάποια στιγμή φόβο; Φίλοι και συγγενείς αισθάνονται ότι θα πρέπει να προστατέψουν περισσότερο τον εαυτό μου. Η αλήθεια είναι ότι δεν αισθάνθηκα αυτή την ανάγκη και έχω πάει αρκετές φορές στα κατεχόμενα. Η μόνη προληπτική ενέργεια που εφαρμόζω όταν επισκέπτομαι τα κατεχόμενα είναι να μην οδηγώ και να μην είμαι μόνος. Έixa όμως δυο δυοσάρετρα επεισόδια.

Προσπάθησαν να με τρομάξουν. Η δεύτερη φορά ήταν στο ξεκκλήσι του Αγίου Ξορινού στη Λάπηθο, το οποίο ένας Τουρκοκύπριος επιχειρηματίας μετέτρεψε σε γραφείο αναπτύξεως γης. Έξω από το ξεκκλήσι σε μεγάλο ανοικτό χώρο είχε μαζέψει σημαντικές ποσότητες από πέτρες και ξύλα. Φαινόταν να είναι τμήματα από παραδοσιακά σπίτια και τον ρώτησα τι τα κάνει. Μου απάντησε ότι κτίζει παραδοσιακά σπίτια. Του είπα πως είμαι αρχιτέκτονας κι αυτό που κάνει μοιάζει με κληνολογικό παρά αρχιτεκτονικό. Προφανώς τον έθισα. Μόλις απομακρύνθηκα, κάποιος που με αναγνώρισε τού είπε πως είμαι εγώ που κάνω την αγωγή, πήρε μια πέτρα και αφού έτρεξε τού μέρους μου τη σήκωσε πάνω από το κεφάλι μου απειλώντας με. Δεν έχασα την ψυχραιμία μου. Ευτυχώς παρενέβησαν από γύρω άλλοι Τ/Κ και τον απομάκρυναν. Ζαναπήγατε μετά από αυτό; Ναι, διότι πιστεύω ότι αν θέλουν να μου κάνουν κακό δεν είναι απαραίτητο να το κάνουν στα κατεχόμενα. Σταματήσατε την επαφή με τους Τουρκοκύπριους; Όχι, έχω αρκετούς φίλους από τα πρώ-

τα στάδια της επαναπροσέγγισης. Ήταν από τους πρώτους που με συχαίρασαν γι' αυτήν την πρωτοβουλία. Τι σας έκανε τότε να εμπλακείτε στην επαναπροσέγγιση; Αυτό που ισχύει και σήμερα για πολύ κόσμο, ότι δηλαδή σε τελευταία ανάλυση αν θέλουμε να ζήσουμε σε αυτό τον τόπο μαζί πρέπει να καταλάβουμε πως σκέφτεται ο ένας για τον άλλο. Ένας άνθρωπος που πολέμησε το '74 γιατί ένιωσε την ανάγκη να καταλάβει τον άνθρωπο με τον οποίο ήταν αντιμετώπος; Υπάρτερος σε τάγμα μηχανικού, ο πόλεμος τα έφερε έτσι ώστε από τους 50 του λόχου επιβιώσαμε μόνο 18. Πολλοί χάθηκαν στη Λάπηθο. Έφυγα τον Σεπτέμβριο του '74 για την Αγγλία διότι είχα ήδη προγραμματίσει τις σπουδές μου στην αρχιτεκτονική. Ένωθα ότι δεν θα μπορούσα να ξαναγυρίσω στη ζωή μου. Ένα χρόνο μετά συνάντησα τον μετέπειτα και μέχρι σήμερα φίλο μου Τουρκοκύπριο Σαλπέρ σε μια κυπριακή φοιτητική βραδιά. Καθόμουν μίζερος σε μια γωνιά. Πάσαμε κουβέντα και πριν περάσει η νύχτα είχαμε διαπιστώσει ότι είμαστε σε ακτίνα βολής ο ένας με τον άλλο στην πρώτη φάση της εισβολής, εκείνος ήταν μέσα στο Βαρώσι και εγώ έξω. Εκείνη η στιγμή ανέτρεψε τις αρνητικές εικό-

νες που κουβαλούσατε; Δεν είναι θέμα μιας στιγμής. Η συναισθηματική φόρτιση και των δυο μας ήταν πολύ μεγάλη και τα ερωτήματα που έπρεπε να απαντηθούν ήταν επίσης πολύ μεγάλα και κοινά. Εγώ μάλλον πιστεύω στη ρήση που λέει «ό,τι δεν σε σκοτώνει σε κάνει πιο δυνατό».

Τι μάθατε μέσα από αυτή τη διαδρομή; Ότι έπρεπε να ψάξω τα πράγματα σε βάθος, να αναζητήσω την ουσία, να βρω πειστικές και ουσιαστικές εξηγήσεις. Συνειδητοποιείς ότι απέναντι στη δική σου αλήθεια δεν βρίσκεται κατά ανάγκη ένα ψέμα, αλλά ενδοχόμεως μια άλλη οπτική γωνία της αλήθειας. Αυτή η διαδρομή δημιουργεί ανάγκη οι οποίες γίνονται το όχημα για να αναπτυχτεί μια κριτική οπτική που σε προστατεύει από μονοδιάστατες και μονοσήμαντες απαντήσεις. Συνειδητοποιείς παράλληλα όλο και περισσότερο το τι έχεις να κάνεις εσύ παρά το τι αναμένεις από τους άλλους να κάνουν.

Μέσα από έναν πόλεμο όμως; Γι' αυτό είπα «ό,τι δεν σε σκοτώνει σε κάνει πιο δυνατό».

Βρεθήκατε νεαρός να πολεμάτε για την πατρίδα. Σωστά και δυναμικά μπορεί να ξαναβρεθείς σε αυτή τη δύναμη και το ερώτημα είναι πόσο συνειδητά κατανοεί κανείς αυτές τις σκληρές συγκυρίες της ζωής.

Την ώρα που πολεμούσατε τι νιώθατε; Είναι στιγμές που νιώθεις ανακούφιση γιατί απλά επιβίωσες και άλλες στιγμές που νιώθεις ότι τίποτα δεν έχει νόημα. Είναι δύσκολα τα πράγματα για να τα ορίσεις, μόνο οι πράξεις μας τελικά τα ορίζουν. Κάποιες στιγμές σαν αυτές αναδύονται οι αξίες και οι ποιότητες που κουβαλούμε μέσα μας και συμβάλλουν στο να αγιάζουμε τα όριά μας.

Όταν είδατε τον Ατίλα Ολγκάνς στην τηλεόραση να μιλά πώς νιώθατε; Άκουσα την είδηση καθώς οδηγούσα στο αυτοκίνητό μου από το ραδιόφωνο που έλεγε ότι ένας Τούρκος ηθοποιός είχε σκοτώσει δέκα Ε/Κ και απολογηθείκε δημόσια διότι τον βασάνιζε η συνειδήσή του. Συγκλονίστηκε, δεν μπορούσα να συγκρατήσω τα δάκρυά μου. Ένωσα ότι η διαδικασία της κάθαρσης επιτέλους έφερε στο φως τη λυτρωτική αλήθεια, ίσως γιατί κατά βάθος θέλω να πιστεύω ότι η δύναμη της συνειδήσεως είναι νικηφόρα. Όταν αργότερα τη νύχτα τον είδα στην τηλεόραση να κάνει το γνωστό σόου, ένιωσα ότι αυτός ο άνθρωπος μάλλον δεν είχε ίκνος συνειδήσεως, απλώς του ξέφυγε μια ατάκα από τα θλιβερά σενάρια που σκέφτεται και γράφει.

Σκοτώσατε κάποιο στον πόλεμο; Όχι, ευτυχώς δεν είχα τέτοιο δίλημμα μπροστά μου.

Η διαίθησή μου λέγει ότι τελικά θα δικαιωθούμε

Τι σας έκανε να διεκδικήσετε το δικαίωμά σας στο δικαστήριο; Όταν είδα τον Απρίλιο του 2003 δίπλα από το πατρικό μου την έπαυλη που κτίστηκε μέσα στη γη μου, είπα αμέσως ότι κάτι πρέπει να γίνει και ξεκίνησα τις προσπάθειες να μάθω ποιοι ήταν και πώς μπορούσα να αντιδράσω. Όταν τελικά κατέληξα σε αυτό που ακολούθησε άρχισα να σκέφτομαι τι επιπτώσεις θα είχε μια αποτυχία, πώς θα με αντιμετώπιζαν κάποιοι Τ/Κ και άλλα. Πότε ήταν η πρώτη φορά που βρεθήκατε αντιμετώπος με τους Όραμς; Ήταν λίγο πριν την επίδοση, τον Οκτώβριο του 2004, για να δω με ποιους ανθρώπους είχα να κάνω. Η συνάντηση ήταν ολιγόλεπτη στην αυλή του σπιτιού. Συζητήκαμε ως ιδιοκτήτης της γης και εκείνοι ως ιδιοκτήτες της έπαυλης. Με ειρωνεύτηκαν. Κόπηκαν τα πόδια σας όταν ακούσατε ότι η δικηγόρος των Όραμς ήταν η σύζυγος του πρωθυπουργού της Αγγλίας Μπλερ; Ένωσα απογοητευομένη διότι υποτίθεται ότι η κυρία Μπλερ ειδικεύεται σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά τελικά αποδείχτηκε ένας παραδοσιακός άνθρωπος. Ήταν έξυπνο από μέρους τους να βάλουν την κυρία Μπλερ διότι η επιδίωξη τους ήταν να λειτουργήσει ως κράχτης για πωλησίες στα κατεχόμενα ελληνοκυπριακών περιουσιών και παράλληλα προσπάθησαν μέσω της να πολιτικοποιήσουν όσων μπορούσαν το θέμα.

Μέσα στα δικαστήρια πώς ήταν η εμπειρία; Τρομερή. Η μόνη στιγμή που ένιωσα έντονη αγανάκτηση ήταν όταν τους είδα να γελούν και να διασκεδάζουν έξω από το δικαστήριο του Λονδίνου μετά από την πρωτόδικη απόφαση.

Νιώθατε να σκάνετε βάρος στους ώμους σας; Αυτή η ευθύνη είναι κάθε μέρα στο μυαλό μου. Πιστεύω όμως ότι η υπόθεση αυτή από την πρώτη στιγμή που ξεκίνησε λειτουργήσει σε σημαντικό βαθμό αποτρεπτικά στην αγορά γης Ε/Κ από ξένους στα κατεχόμενα. Και όμως συνεχίζεται ο σφετερισμός ελληνοκυπριακών περιουσιών. Νομίζω ότι θα ήταν πολύ χειρότερα τα πράγματα αν δεν υπήρχε αυτή η υπόθεση, η οποία έκοψε τη φόρα σε πολλούς μικροεπενδυτές. Τα μεγάλα τούρκικα και άλλα κεφάλαια δεν ποθούνται εύκολα διότι έχουν στρατιωτικές και πολιτικές πλάτες. Όμως με την εξέλιξη που παίρνει η υπόθεση συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο οι ξένοι σφετεριστές των Ε/Κ περιουσιών ότι όχι μόνο δεν τους ανήκουν οι περιουσίες των Ε/Κ που αγόρασαν αλλά κινδυνεύουν και οι περιουσίες που έχουν στις χώρες τους.

Μια καταδικαστική απόφαση θα ανοίξει τον ασκό του Αϊόλου για όσους ξένους αγόρασαν σπίτια στα κατεχόμενα. Ναι, και η διαίθησή μου είναι ότι τελικά θα δικαιωθούμε. Θέλω να πιστεύω και ελπίζω ότι θα σταθεί η δικαιοσύνη της Ευρώπης στο πλευρό μας με ό,τι και αν αυτό συνεπάγεται διότι είναι ο μόνος σίγουρος δρόμος για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση.

Εδώσα την πρώτη πνοή στον αγροτουρισμό

Πώς είναι να εργάζεστε για τον τουρισμό; Ως αρχιτέκτονας και Ανώτερος Τεχνικός Λειτουργός του ΚΟΤ κάποτε πνίγομαι αλλά είναι κάποια κομμάτια της δουλειάς μου που τα αγαπώ και θα τα έκανα χωρίς πληρωμή, όπως κάποιες πτυχές του προγράμματος του Αγροτουρισμού. Εγώ το ξεκίνησα από αγάπη και ενδιαφέρον για τον λαϊκό πολιτισμό, τις ρίζες μας και την οικολογία, τότε τη δεκαετία του '80 που ελάχιστοι έβλεπαν τη σημασία της διάσωσης της λαϊκής αρχιτεκτονικής της υπαίθρου και τη σημασία της για τον τόπο. Υπάρχει ενδιαφέρον; Ναι, δεν αναμένουμε να γεμίσει ο υπαίθρος με καταλύματα αλλά είναι ίσως το πιο αυθεντικό κομμάτι του παραδοσιακού πολιτισμού μας που αξίζει και πρέπει να διασωθεί. Γίνονται έργα για τον αγροτουρισμό; Γίνονται πολλά και πρέπει να γίνουν ακόμη πολύ περισσότερα στην υπαίθρο για να επιβιώσει, για να κρατηθεί ο κόσμος και προπαντός οι νέοι άνθρωποι που θα δώσουν νέα πνοή και μέλλον στο παραδοσιακό μας παρε-

θόν. Με το άλλο ασχολείται ο ΚΟΤ; Ως Λειτουργός μεταξύ άλλων είμαι επιφορτισμένος με διάφορα καθήκοντα που έχουν σχέση κυρίως με τα έργα που υλοποιούνται από τον ίδιο τον Οργανισμό, τις τουριστικές υποδομές, τη χωροταξική πολιτική, τα τουριστικά περίπτερα για εκθέσεις στο εξωτερικό, την αδειοδότηση των καταλυμάτων, γενικότερα την εκπροσώπηση του Οργανισμού και άλλα. Υπάρχει έλλειψη συντονισμού των διαφόρων φορέων του τουρισμού; Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια πιο συνειδητή και συντονισμένη προσπάθεια έτσι που να ενεργοποιηθούν όλες οι εμπλεκόμενες δυνάμεις του τουρισμού. Ο ρόλος του ΚΟΤ είναι περισσότερο στρατηγικός και καθοδηγητικός. Θα πληγεί με την κρίση ο αγροτουρισμός; Ίσως να πληγεί λιγότερο διότι καταρχήν αποτελεί μικρό τμήμα στο σύνολο των καταλυμάτων αλλά και διότι από τη φύση του μπορεί να στηριχθεί περισσότερο από τους Κύπριους.

Ο πραγματικός παράδεισός μου είναι η Λάπηθος

Η αγάπη για ζωγραφική ξεκίνησε από τη Λάπηθο; Ναι, ζωγραφικά ξεκίνησα από τα μαθητικά χρόνια. Η τέχνη για μένα είναι αυτό που με σώζει σε αυτό τον κυκλώνα της καθημερινότητας, είναι η διάσπαση μέσα από την οποία τα πράγματα αποκτούν υπόσταση και νόημα. Πιστεύω ότι η τέχνη ως δημιουργική διαδικασία μπορεί να επαναφέρει στο προσκήνιο μια πιο ολιστική προσέγγιση στην ανθρώπινη εμπειρία, μπορεί να οραματίζει, να ενώνει, να συνθέτει. Αρχιτέκτονας ή ζωγράφος; Αρχιτέκτονας και ζωγράφος θα έλεγα. Η αγάπη για το θέατρο... πραγματικά είναι σημαντική, παρακολουθώ μεγάλο μέρος της θεατρικής παραγωγής του τόπου. Είναι για μένα μια διαδικασία αναζήτησης, κάθαρσης, πνευματικής ανάτασης και ψυχαγωγίας. Συνήθως μετά από μια καλή παράσταση με ένα δυνατό έργο νιώθω σαν να έχουν γεμίσει οι μπαταρίες μου, νιώθω πιο έτοιμος για ό,τι με περιμένει. «Ο πραγματικός παράδεισος είναι ο αυτός που έχουμε χάσει», έλεγε ο Marcel Proust. Ποιος είναι ο δικός σας παράδεισος; Ο δικός μου χαμένος παράδεισος είναι η Λάπηθος και η αναζήτηση της συνέχειας μέσα από τις ρίζες και τις μνήμες μας. Ένας παράδεισος που σημάδεψε τα χρόνια της αθωότητας και τον οποίον θα πρέπει να αγωνιστούμε να ξανακερδίσουμε, χωρίς ψευδαισθήσεις αλλά με ειλικρίνεια και καθαρή συνείδηση. Ο δικός μου παράδεισος είναι επίσης η αναζήτηση της ουσίας των πραγμάτων και οι πλατιοί ορίζοντες της ανθρωπιάς.